

Aline
Sax

UIT
HET
NIETS

Sax, Aline
Uit het niets

© 2021 Infodok / Standaard Uitgeverij nv,
Franklin Rooseveltplaats 12, B-2060 Antwerpen en Aline Sax
Gemaakt onder licentie van Davidsfonds.
'Infodok' is het geregistreerde merk van Davidsfonds vzw.
www.standaarduitgeverij.be/infodok

Omslagontwerp: Maarten Deckers
Omslagfoto's: collage: Maarten Deckers – foto's: Unsplash
Vormgeving binnenwerk: Smets & Ruppel

D/2021/0034/237
ISBN 978 90 02 27434 3
NUR 285

De auteur kreeg voor de totstandkoming van dit werk een werkbeurs van Literatuur Vlaanderen.

 LITERATUUR
VLAANDEREN

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd – op enige manier – zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

E_ _

Ben ik dood? Het is donker. Zo donker als het nergens anders is. Geen lichtstreep onder een deur. Geen schemer tussen gordijnen. Geen gloed van een wekker. Geen knipperend lichtje van een rook-detector. Niks. Een dikke, beklemmende duisternis.

Het is ook stil. Maar de stilte is niet zo absoluut als de duisternis. Niet zo ver van me vandaan ademen mensen. Zachte, trage ademhalingen die worden doorgegeven door de ruimte. Ik ben niet dood. Ik ben niet begraven. Ik ben ergens waar nog anderen zijn. Kan ik inschatten hoe groot de ruimte is? Nee. Ver kan ik niet horen. Onder de ademhalingen klinkt een bonkend geluid. Zacht, alsof het uit de diepte van de aarde komt. Als de stampende motoren in de romp van een schip. Zit ik op een schip? Waarom zit ik op een schip? Mijn gedachten zijn traag en zwaar, alsof ik mijn bewustzijn uit een diepe put naar boven moet trekken. Heb ik gisteren te veel gedronken? Ik heb hoofdpijn. Wanneer is gisteren? Waar was ik gisteren? Wat is er gisteren gebeurd? Hoe ben ik hier beland? Waar is hier? Mijn hoofd is even donker als de ruimte om me heen. Hoe harder ik probeer me iets te herinneren, hoe meer hoofdpijn ik krijg.

Ik moet weer ingeslapen zijn, want de tweede keer word ik wakker van een helwit licht. Lichttegels aan het plafond. Ik knijp mijn ogen dicht. Mijn hoofd bonst. Om me heen gekreun, gezucht. Mensen krabbelen overeind. Ze liggen op dunne matjes op de grond. Met een tental zijn we. Mannen en vrouwen die ik nog nooit gezien heb.

Voor de rest is de kamer leeg. Geen ramen, geen meubelen. Een witte tegelvloer.

‘Goeiemorgen.’ In de deuropening staat een vrouw. Ze draagt een hoofddoek en een lange trui over een legging. Ze heeft een clipboard in de hand. Alsof ze de aanwezigheden komt opnemen.

‘Ik ben Amina. Zo meteen wordt het ontbijt gebracht. Ik weet dat jullie veel vragen hebben, maar mag ik jullie vragen om nog even rustig hier te blijven? We zullen jullie een voor een de nodige informatie geven.’ Het klinkt als een ingestudeerde tekst. Ze kijkt niemand rechtstreeks aan. Haar glimlach is niet meer dan beleefd. Als die van een winkeljuffrouw. Ze knikt en vertrekt weer. De deur valt achter haar dicht. We kijken elkaar aan, maar niemand zegt iets. Iedereen ziet er net zo verfrommeld uit als ik me voel.

Het duurt niet lang of de deur gaat weer open. Ze moet niet van het slot, valt me onwillekeurig op. Vreemde gedachte. Waarom denk ik dat ze ons opgesloten hebben? Twee jongemannen rijden een kar naar binnen. Zo’n kar waarmee ze in een ziekenhuis het eten rondbrengen. Net als in een ziekenhuis staan er allemaal dezelfde witte kommen en dezelfde witte kopjes op. En metalen kannen. Ieder van ons krijgt een lege kop, een lepel en een kom met een dikke brij in. Het moet waarschijnlijk havermoutpap voorstellen, maar er is te weinig melk gebruikt. De gezichten verraden dat niemand het echt lekker vindt, maar er klinkt geen gemor. Iedereen eet en slurpt van zijn koffie. Behalve enkele gefluisterde ‘kunt u me de koffie even geven’, zegt niemand iets. Ik neem de gezichten van de mensen in me op. Onverholen. Alleen een meisje van een jaar of vijftewintig kijkt terug. Ze ziet er Aziatisch uit. Even kruisen onze blikken. Alsof we allebei op zoek zijn naar antwoorden waarvan we weten dat we ze niet bij elkaar zullen vinden. De anderen zijn bezig met zichzelf. Of zijn nog niet goed wakker. Of proberen overal te kijken, behalve naar de gezichten om hen heen. Ken ik hen? Kennen zij mij? Misschien

heb ik hen gisteren leren kennen. Ik probeer verder terug te denken. Eergisteren, vorige week, vorige maand. Maar mijn hoofd bonst. Ik neem nog een slok koffie. Die smaakt wat vreemd. Alsof ik zelfs vergeten ben hoe koffie smaakt.

Als bijna iedereen zijn eten op heeft, komt Amina weer binnen. Ze wenkt de persoon die het dichtst bij de deur zit en samen gaan ze weg. We zwijgen en wachten. Een halfuur later, schat ik, komt ze een tweede persoon halen. De eerste komt niet terug. Dat roert de tongen wel.

‘Waar brengen ze ons heen?’ vraagt een man met een rosse baard fel. Hij zit relatief dicht bij de deur en zou wel eens de volgende kunnen zijn. Er wordt niet meteen gereageerd op zijn vraag. Enkelen halen hun schouders op.

‘Waar zijn we hier?’ vraagt een oudere man met een bril. Het pak dat hij draagt, is ouderwets. Of heel erg retrohip. Ik kan het niet inschatten.

De man met de rosse baard kijkt hem aan, blij dat iemand zijn conversatie opneemt. ‘Geen idee. Ik weet eerlijk gezegd niet hoe ik hier gekomen ben.’ Hij aarzelt bij de bekentenis.

‘Ik ook niet’, bromt de oude man. Er wordt instemmend geknord.

De rosse man staat op. ‘Hé, wat heeft dit te betekenen?’ Hij bonst op de deur. ‘Wie zijn jullie?’

Op dat moment komt Amina weer binnen. Ze lijkt er niet van te schrikken dat de man vlak voor haar neus staat. Ze lijkt ook niet te schrikken van zijn opgeheven vuist.

‘Komt u maar mee’, zegt ze met dezelfde nietszeggende glimlach. ‘We zullen u alles vertellen.’

Traag laat de man zijn vuist zakken. Het lijkt of hij twijfelt tussen gedwee volgen of zich als een koppig kind op de grond laten vallen. Amina twijfelt niet. Ze draait zich om alsof ze er zeker van is dat de

man haar zal volgen. En dat doet hij ook. Als de deur achter hen dichtvalt, bromt de man met de bril nog iets in zichzelf, maar hij begint geen nieuw gesprek. Dus wachten we. Ik kijk weer naar het Aziatische meisje. Ze voelt mijn blik en kijkt terug, schouderophalend en met een lichte glimlach.

Als Amina mij komt halen, twijfel ik ook even. De lege ruimte heeft ondertussen iets vertrouwds gekregen. Maar ik volg haar zonder een woord te zeggen. Als ik de deur achter me sluit en me omdraai, stop ik midden in mijn beweging. Ik ken het hier niet. En toch wel. De deur komt uit op een grote ruimte. Nog steeds dezelfde witte tegelvloer, lichttegels aan het plafond. Maar in het midden van de ruimte bevinden zich drie grote rolbanden. Bagagebanden. Zoals in een luchthaven. Ben ik in een luchthaven? Het gevoel van herkenning knettert als kortsluiting in mijn hoofd. Het is alleszins geen luchthaven die ik ken. Denk ik. Amina glimlacht minzaam als ze mijn reactie merkt. Maar ze geeft me geen tijd om me verder te verbazen. Achter haar aan loop ik de ruimte door. Nergens staan koffers. De beeldschermen boven de rolbanden zijn zwart. Er worden geen vluchten of bagageafhandeling aangekondigd.

Aan het einde van de ruimte is een deur met een onopvallend bordje: *douane*. Amina opent zonder kloppen de deur en gebaart dat ik naar binnen moet gaan. In het kantoortje zit geen beambte, maar een vrouw van ergens in de veertig. Haar haren zijn streng naar achteren gebonden en ze heeft een strak mantelpak aan, maar haar gezicht kijkt vriendelijk. Het bureau waaraan douaniers lastige vragen stellen aan verdachte passagiers, is aan de kant geschoven. Een bureaustoel en een gewone, plastic kantinestoel staan in het midden van de ruimte. Het houdt een beetje het midden tussen de praktijk van een psycholoog en de opstelling van een – heel erg kleine – zelfhulpgroep. De vrouw zit in de bureaustoel, met haar benen over elkaar

geslagen en haar handen gevouwen in haar schoot. Toch eerder een psychogenhouding, concludeer ik allemaal in de seconde dat Amina me binnenloodst en de deur achter me sluit. Ik heb geen idee waar de gedachten vandaan komen. De vrouw gebaart dat ik mag plaatsnemen.

‘Mijn excuses dat we het zo omslachtig aanpakken,’ zegt ze, ‘maar we willen jullie graag allemaal persoonlijk spreken. Om jullie te kunnen opvangen. Het nieuws is ... welja ... niet eenvoudig.’ Ze laat een pauze alsof ze verwacht dat ik iets zal vragen, maar ik zwijg. Laat hen zelf maar vertellen. Tot ik wat duidelijker inzie wat er precies aan de hand is, waar ik ben en waarom ik hier ben, voeren zij maar het woord.

‘Mijn naam is Isabel.’ Ze steekt haar hand uit. Ik moet uit mijn stoel komen om hem te schudden. Maar mijn beweging stopt ergens halverwege. In mijn hoofd graai ik naar mijn naam, maar ik graai in het niets. Het is gewoon leeg. Nergens een herinnering, een spoor van mijn eigen naam.

Isabel glimlacht ongemakkelijk alsof ze weet wat er aan de hand is. ‘Het geeft niet, het komt wel terug’, zegt ze en ze trekt haar hand terug. ‘Het is een van de symptomen van te lang buiten te zijn. We hebben jouw groep pas eergisteren gevonden. Het is verwonderlijk dat jullie nog leefden.’

Ik ga weer zitten. Symptomen? Gevonden? Leefden?

‘De meeste mensen die we levend terugvinden, weten niets meer van de uitbarsting. We vermoeden dat de gassen geheugenverlies veroorzaken. Daarom dat we jou persoonlijk willen spreken. Omdat we beseffen dat het een shock is.’

‘Uitbarsting?’ Nog voor ik het besef, heb ik toch een vraag gesteld. Isabel haalt diep adem. Alsof ze zich klaarmaakt om onder water te duiken.

‘Zes maanden geleden zijn twee supervulkanen op korte tijd na elkaar uitgebarsten. Het lijkt alsof ze elkaar getriggerd hebben. Die